

**VALSTYBINĖ LIGONIŲ KASA
PRIE SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS
P R A N E Š I M A S Ž I N I A S K L A I D A I**

2013 m. sausio 2 d.

VLK ragina aktyviau dalyvauti prevencinėse programose

Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos (VLK) ragina žmones aktyviau dalyvauti Lietuvoje vykdomose prevencinėse programose ir nemokamai pasitikrinti sveikatą. Nepaisant to, kad jose dalyvauti ir gauti profesionalių medikų įvertinimą apie sveikatos būklę nieko nekainuoja, vis tik tai daroma vangiai.

VLK kviečia žmones nebūti abejingais savo sveikatai ir išnaudoti visas valstybės siūlomas galimybes nemokamai ją išsitiirti. Už paslaugas, kurios suteikiamos pagal šiuo metu Lietuvoje vykdomas 6 prevencines programas, žmogui nereikia mokėti, nes jos kompensuojamos Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) biudžeto lėšomis.

VLK Sveikatos priežiūros paslaugų departamento direktoriaus Viačeslavo Zakso teigimu, šiuo metu vykdomos prevencinės programos bus tęsiamos ir toliau, nes jų rezultatai džiugina.

„Kasmet vis daugiau žmonių pavyksta išgelbėti nuo klastingiausios šio amžiaus ligos – vėžio, nes kiekvienais metais vis daugiau asmenų dalyvauja minėtose programose. Štai jau beveik dešimtmetį Lietuvoje moterys gali nemokamai išsitiirti dėl gimdos kaklelio vėžio, o jų mirtingumas nuo šios programos įgyvendinimo pradžios sumažėjo beveik trečdaliu. Tuo tarpu programos, pagal kurias galima išsitiirti dėl krūties, prostatos, storosios žarnos vėžio, širdies ir kraujagyslių ligų veikia daugiau nei kelerius metus“, – tvirtino VLK atstovas V. Zakas.

Daugelyje Vakarų Europos valstybių prevencinės programos, padedančios dar ankstyvoje stadijoje diagnozuoti klastingą ligą ir užbėgti jai už akių, pradėtos vykdyti jau prieš kelis dešimtmečius ir buvo pasiekta gerų rezultatų.

„Pageidautina, kad mūsų šalyje vykdomose prevencinėse programose dalyvautų visi tikslinės amžiaus grupės asmenys, nes ne tik užsienio patirtis, bet ir atlikti moksliniai tyrimai įrodo, kad įgyvendinant gimdos kaklelio, krūties, storosios žarnos vėžio atrankinės patikros programas Europos Sąjungos specialistų rekomenduojamose amžiaus grupėse, galima gerokai sumažinti mirtingumą nuo šių ligų. Pvz., Islandijoje taikant atrankinę patikrą dėl gimdos kaklelio vėžio per 35 metus sugebėta mirtingumą nuo šios ligos sustabdyti net 80 procentų“, – teigė V. Zakas.

Be to, viena prevencinė programa skirta ir vaikams. Pagal ją vaikų krūminiai dantys nemokamai dengiami silantais – specialia apsaugine medžiaga, kuri vaikų dantukus apsaugo nuo karieso ir neleidžia pradėti anksti gesti. Tai viena iš priemonių apsaugoti augančios kartos dantis.

V. Zakso teigimu, kaip ir kasmet, taip ir 2014 metais, šioms prevencinėms programoms įgyvendinti bus skirta užtektinai lėšų. Todėl gydymo įstaigoms, sudariusioms sutartis su ligonių kasomis, bus visiškai apmokėtos suteiktų paslaugų pagal šias programas išlaidos. Pacientams nereikėtų nerimauti – jiems tai nekainuos nei lito.

VLK primena, kad norintieji savo sveikatą patikrinti pagal minėtas prevencines programas, turėtų kreiptis į šeimos gydytoją. Jis, įvertinęs paciento amžių, sveikatos būklę, žmogų plačiau supažindins su prevencinėmis programomis ir skirs jose numatytus tyrimus. Tuo tarpu mažųjų dantis silantais gali padengti gydytojai odontologai arba burnos higienistai, dirbantys gydymo įstaigose, sudariusiose sutartis su teritorinėmis ligonių kasomis dėl šių paslaugų finansavimo.

Be to, atkreipiame dėmesį į tai, kad nemokamai dalyvauti šiose programose gali asmenys, kurie moka arba už kuriuos yra mokamos privalomojo sveikatos draudimo įmokos (apdraustieji).

Lietuvoje vykdomos prevencinės programos

Prevencinė programa	Kam skirta programa	Programos priemonės
Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių finansavimo programa	Moterims nuo 25 iki 60 metų	Kartą per 3 metus atliekamas citologinio tepinėlio tyrimas. Gavus jo rezultatus gali būti atliekama biopsija, leidžianti objektyviai patvirtinti arba paneigti ligos diagnozę
Atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programa	Moterims nuo 50 iki 69 metų	Kartą per 2 metus atliekamas mamografinis tyrimas. Gavus šeimos gydytojo siuntimą atlikti mamografinį tyrimą, galima iš anksto užsiregistruoti (atvykus arba telefonu) mamografijos įrenginį turinčioje sveikatos priežiūros įstaigoje, atliksiančioje tyrimą. Tyrimo rezultatus praneša šeimos gydytojas, gavęs juos iš mamogramas vertinančios įstaigos
Priešinės liaukos (prostatos) vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programa	Vyrams nuo 50 iki 75 metų ir vyrams nuo 45 metų, jei jų tėvai ar broliai sirgo priešinės liaukos vėžiu	Kartą per 2 metus atliekamas kraujo tyrimas, parodantis prostatos specifinio antigeno (PSA) koncentraciją kraujyje. Jei PSA kiekis viršija normą, šeimos gydytojas išduoda siuntimą konsultuotis pas urologą, o šis prireikus atlieka tam tikrą tyrimą – priešinės liaukos biopsiją
Asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programa	Vyrams nuo 40 iki 55 metų ir moterims nuo 50 iki 65 metų	Kartą per 1 metus šeimos gydytojas nustato rizikos veiksnius ir, jei reikia, sudaro individualų širdies ir kraujagyslių ligų prevencijos planą. Jei gydytojas nustato, kad širdies ir kraujagyslių ligų tikimybė yra didelė, jis siunčia pacientą į specializuotus centrus išsamiau ištirti, o prireikus – skiriamas gydymas. Svarbu žinoti, kad vieną kartą per metus nemokamai gali būti nustatoma gliukozės, cholesterolio, trigliceridų koncentracija kraujyje, atliekama elektrokardiograma ir kiti tyrimai, parodantys, ar žmogus priskirtinas didelės rizikos grupei
Storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programa	Asmenims, kurie yra 50–74 metų amžiaus. Šiuo metu programa vykdoma septyniose Lietuvos apskrityse: Panevėžio, Tauragės, Klaipėdos, Šiaulių, Vilniaus, Kauno ir Alytaus apskrityje	Kartą per 2 metus pacientui atliekamas slaptos kraujavimo testas. Jei testo atsakymas neigiamas – pacientas sveikas, jei atsakymas teigiamas – šeimos gydytojas išduos siuntimą pas gydytoją specialistą. Kolonoskopija ir, prireikus, biopsija yra būdai objektyviai patvirtinti storosios žarnos vėžio diagnozę
Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programa	Vaikams nuo 6 iki 14 metų	Vaikų dantis silantais gali padengti gydytojai odontologai arba burnos higienistai, dirbantys gydymo įstaigose, sudariusiose sutartis su teritorinėmis ligonių kasomis dėl šių paslaugų finansavimo

Kontaktai žiniasklaidai:

Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos

Ryšių su visuomene skyrius

Tel. (8 5) 237 0717, (8 5) 236 41 68

Kviečiame apsilankyti VLK profilyje Facebook: <https://www.facebook.com/vlk.lt>

Rūpinus klausimus galima pateikti el. pašto adresu info@vlk.lt arba ligonių kasų informacijos telefono numeriu 8 700 88888.